EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 10.6.2016
COM(2016) 383 final

ANNEXES 1 to 6

PŘÍLOHY

návrhu doporučení Rady

o evropském rámci kvalifikací pro celoživotní učení, kterým se zrušuje doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. dubna 2008 o zavedení evropského rámce kvalifikací pro celoživotní učení

PŘÍLOHA I

Definice

V rámci tohoto doporučení se použijí tyto definice:

a) *kvalifikace*: formální výsledek posouzení a validace, který je získán v okamžiku, kdy příslušný subjekt stanoví, že jednotlivec dosáhl výsledků učení podle daných standardů;

b) *vnitrostátní systém kvalifikací*: všechny aspekty činnosti členského státu v souvislosti s uznáváním vzdělávacích a jiných mechanismů, jež vzdělávání a odbornou přípravu spojují s trhem práce a občanskou společností. To zahrnuje přípravu a provádění institucionálních ujednání a procesů souvisejících se zajišťováním kvality, posuzováním a udělováním kvalifikací. Vnitrostátní systém kvalifikací může být složen z řady podsystémů a může zahrnovat vnitrostátní rámec kvalifikací;

c) *vnitrostátní rámec kvalifikací*: nástroj pro klasifikaci kvalifikací podle souboru kritérií pro určité úrovně dosaženého vzdělání, jehož cílem je integrovat a koordinovat vnitrostátní podsystémy kvalifikací a zlepšovat transparentnost, přístupnost, vývoj a kvalitu kvalifikací ve vztahu k trhu práce a občanské společnosti;

d) *mezinárodní kvalifikace*: osvědčení, diplom, vysvědčení nebo titul udělené mezinárodním subjektem (nebo vnitrostátním subjektem, kterému mezinárodní subjekt udělil akreditaci) a užívané ve více než jedné zemi, přičemž tato kvalifikace zahrnuje výsledky učení na základě norem, které vypracoval mezinárodní subjekt, organizace nebo společnost;

e) *mezinárodní odvětvová kvalifikace*: mezinárodní kvalifikace týkající se odvětví hospodářské činnosti, kterou vypracovala mezinárodní odvětvová organizace nebo mezinárodní společnost;

f) *výsledky učení*: vyjádření toho, co dotyčná osoba zná, čemu rozumí a co je schopna vykonávat po ukončení vzdělávacího procesu;

g) *znalosti*: výsledek osvojování informací prostřednictvím učení. Znalosti jsou souborem faktů, zásad, *teorií* a praktických postupů, které souvisí s oborem studia nebo práce. V evropském rámci kvalifikací jsou znalosti označovány jako teoretické nebo faktické;

h) *dovednosti*: schopnost uplatnit znalosti a použít know-how při plnění úkolů a řešení problémů. V evropském rámci kvalifikací jsou dovednosti popisovány jako kognitivní (používání logického, intuitivního a tvůrčího myšlení) a praktické (zahrnující manuální zručnost a používání metod, materiálů, nástrojů a přístrojů);

i) *odpovědnost/samostatnost*: v evropském rámci kvalifikací schopnost studujícího uplatnit znalosti a dovednosti samostatně a odpovědně*;*

j) *validace neformálního a informálního učení*: postup, jímž oprávněný subjekt potvrdí, že určitá osoba dosáhla výsledků učení měřených podle příslušné normy, který se skládá ze čtyř samostatných fází: zjištění konkrétních zkušeností jednotlivce prostřednictvím dialogu, zaznamenání, které má viditelným způsobem vyjádřit zkušenosti daného jednotlivce, formální posouzení těchto zkušeností a osvědčení výsledků posouzení, které může vést k dílčí nebo úplné kvalifikaci;

k) *formální uznání výsledků učení:* postup, jímž příslušný orgán uděluje formální status dosaženým výsledkům učení pro účely dalšího studia či zaměstnání, a to i) udělením kvalifikací (osvědčení, diplomu nebo titulů), ii) validací neformálního a informálního učení, iii) přiznáním rovnocennosti, kreditu nebo prominutím povinnosti;

l) *kredit:* kredit prokazuje, že příslušný orgán posoudil a validoval určitou část kvalifikace spočívající v soudržném souboru výsledků učení, a to podle dohodnutého standardu; kredit udělují příslušné orgány, když jednotlivec dosáhne vymezených výsledků učení doložených příslušnými posouzeními; kredit lze vyjádřit jako kvantitativní hodnotu (např. kredity nebo kreditové body), která prokazuje odhadovanou pracovní zátěž, kterou typický jednotlivec běžně potřebuje k dosažení souvisejících výsledků učení;

m) *systémy kreditů:* systémy pro uznávání kreditu/kreditů. Tyto systémy mohou mimo jiné zahrnovat rovnocennosti, osvobození, jednotky/moduly, které lze akumulovat a přenášet, autonomii poskytovatelů, kteří mohou individualizovat vzdělávací dráhy, a validaci neformálního a informálního učení*;*

n) *přenos kreditů:* proces, který jednotlivcům, kteří nashromáždili kredity v jednom kontextu, umožňuje jejich validaci a uznání v jiném kontextu.

PŘÍLOHA II

Deskriptory definující úrovně v evropském rámci kvalifikací (ERK)

Každá z osmi úrovní je definována souborem deskriptorů označujících výsledky učení[1], které odpovídají kvalifikacím na dané úrovni v jakémkoli systému kvalifikací.			
	Znalosti	Dovednosti	Odpovědnost/samostatnost
	Znalosti jsou v souvislosti s ERK popisovány jako teoretické a/nebo faktické.	Dovednosti jsou v souvislosti s ERK popisovány jako kognitivní (používání logického, intuitivního a tvůrčího myšlení) a praktické (zahrnující manuální zručnost a používání metod, materiálů, nástrojů a přístrojů).	V kontextu ERK je „odpovědnost/samostatnost“ popsána jako schopnost studujícího uplatnit znalosti a dovednosti samostatně a odpovědně.
Úroveň 1 Výsledky učení odpovídající úrovni 1	základní všeobecné znalosti	základní dovednosti požadované k provádění jednoduchých úkolů	pracovat nebo studovat pod přímým dohledem ve strukturovaném prostředí
Úroveň 2 Výsledky učení odpovídající úrovni 2	základní faktické znalosti v oboru práce nebo studia	základní kognitivní a praktické dovednosti požadované při používání relevantních informací za účelem plnění úkolů a řešení běžných problémů s použitím jednoduchých pravidel a nástrojů	pracovat nebo studovat pod dohledem s určitou mírou samostatnosti
Úroveň 3 Výsledky učení odpovídající úrovni 3	znalosti faktů, zásad, procesů a obecných pojmů v oboru práce nebo studia	řada kognitivních a praktických dovedností požadovaných při plnění úkolů a řešení problémů výběrem a použitím základních metod, nástrojů, materiálů a informací	nést odpovědnost za splnění úkolů v práci nebo ve studiu při řešení problémů přizpůsobovat své chování okolnostem
Úroveň 4 Výsledky učení odpovídající úrovni 4	faktické a teoretické znalosti v širokých souvislostech v oboru práce nebo studia	řada kognitivních a praktických dovedností požadovaných při řešení konkrétních problémů v oboru práce nebo studia	schopnost řídit sebe samého v rámci pokynů v oblastech práce nebo studia, které jsou obvykle předvídatelné, ale mohou se měnit dohlížet na běžnou práci jiných osob a nést určitou odpovědnost za hodnocení a zlepšování pracovních či studijních činností

[1] Výsledky učení představují vyjádření toho, co dotyčná osoba zná, čemu rozumí a co je schopna vykonávat po ukončení vzdělávacího procesu. Obecně jsou klasifikovány jako „znalosti, dovednosti a kompetence“. V kontextu ERK je poslední uvedený prvek omezen na „odpovědnost/samostatnost“, neboť deskriptory tímto prvkem zohledňují prohlášení obecně dohodnutá mezi členskými státy pro účely provádění tohoto doporučení a tato prohlášení neodpovídají plně definicím pojmů.

Úroveň 5* Výsledky učení odpovídající úrovni 5	rozsáhlé a specializované faktické a teoretické znalosti v oboru práce nebo studia a uvědomování si mezí těchto znalostí	rozsáhlá škála kognitivních a praktických dovedností požadovaných při rozvíjení tvůrčích řešení abstraktních problémů	řídit pracovní či studijní činnosti, při nichž dochází k nepředvídatelným změnám, a dohlížet na ně posuzovat a rozvíjet své vlastní výkony a výkony ostatních
Úroveň 6** Výsledky učení odpovídající úrovni 6	pokročilé znalosti v oboru práce nebo studia zahrnující kritické chápání teorií a zásad	pokročilé dovednosti prokazující zvládnutí oboru a smysl pro inovace, jež jsou požadovány při řešení složitých a nepředvídatelných problémů ve specializované oblasti práce nebo studia	řídit složité technické nebo odborné činnosti či projekty a nést odpovědnost za rozhodování v kontextu nepředvídatelné pracovní nebo studijní náplně nést odpovědnost za řízení odborného rozvoje jednotlivců a skupin
Úroveň 7*** Výsledky učení odpovídající úrovni 7	vysoce specializované znalosti, z nichž některé jsou v popředí znalostí v oboru práce nebo studia, sloužící jako základ originálního myšlení nebo výzkumu kritické uvědomování si znalostí v oboru a na rozhraní mezi různými oblastmi	speciální dovednosti požadované při řešení problémů ve výzkumu nebo při inovacích s cílem rozvíjet nové znalosti a postupy a integrovat poznatky z různých oblastí	řídit a transformovat pracovní nebo studijní kontexty, které jsou složité, nelze je předvídat a vyžadují nové strategické přístupy nést odpovědnost za přispívání k profesním znalostem a postupům nebo za posuzování strategických výkonů týmů
Úroveň 8**** Výsledky učení odpovídající úrovni 8	znalosti na špičkové úrovni v oboru práce nebo studia a na rozhraní mezi obory	vysoce pokročilé a specializované dovednosti a techniky, včetně syntézy a hodnocení, požadované při řešení kritických problémů ve výzkumu nebo inovacích a při rozšiřování a novém definování stávajících znalostí nebo odborných postupů	vykazovat značnou autoritu, inovační potenciál, samostatnost a akademickou a odbornou integritu a trvalé odhodlání přicházet s novými myšlenkami a vyvíjet nové postupy na špičkové úrovni v oboru práce nebo studia, včetně výzkumu

Slučitelnost s rámcem pro kvalifikace v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání

Rámec pro kvalifikace v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání stanoví deskriptory pro tři cykly, na nichž se dohodli ministři příslušní pro vysokoškolské vzdělávání na svém zasedání v Bergenu v květnu roku 2005 v rámci boloňského procesu. Každý deskriptor cyklu poskytuje obecně použitelné vyjádření obvykle očekávaných výsledků a schopností, jež jsou spojovány s kvalifikací, která představuje konec tohoto cyklu.

* Deskriptor pro krátký cyklus vysokoškolského vzdělávání (v rámci prvního cyklu nebo ve spojitosti s ním), který byl vypracován v rámci společné iniciativy pro kvalitu při boloňském procesu, odpovídá výsledkům učení pro pátou úroveň ERK.

** Deskriptor pro první cyklus odpovídá výsledkům učení pro šestou úroveň ERK.

*** Deskriptor pro druhý cyklus odpovídá výsledkům učení pro sedmou úroveň ERK.

**** Deskriptor pro třetí cyklus odpovídá výsledkům učení pro osmou úroveň ERK.

PŘÍLOHA III

Kritéria a postupy pro přiřazování vnitrostátních rámců a systémů kvalifikací k evropskému rámci kvalifikaci

1. Odpovědnosti a/nebo zákonné pravomoci všech příslušných vnitrostátních subjektů zapojených do procesu přiřazování jsou jasně stanoveny a zveřejněny příslušnými orgány.
2. Existuje jasná a prokazatelná vazba mezi úrovněmi kvalifikací ve vnitrostátním rámci nebo systému kvalifikací a deskriptory úrovní v evropském rámci kvalifikací.
3. Vnitrostátní rámec nebo systém kvalifikací a jeho kvalifikace jsou založeny na zásadě a cíli výsledků učení a jsou provázány s režimem pro validaci neformálního a informálního učení a se systémy kreditů, pokud takové systémy existují.
4. Postupy pro zahrnutí kvalifikací do vnitrostátního rámce kvalifikací nebo pro popis postavení kvalifikací ve vnitrostátním systému kvalifikací jsou transparentní.
5. Vnitrostátní systém(y) zajišťování kvality v oblasti vzdělávání a odborné přípravy odkazuje/odkazují k vnitrostátnímu rámci nebo systému kvalifikací a je/jsou v souladu se zásadami zajišťování kvality, které upřesňuje příloha IV tohoto doporučení.
6. Proces přiřazování musí zahrnovat schválení ze strany příslušných subjektů zajišťování kvality, podle nichž je přiřazovací zpráva v souladu s příslušnými vnitrostátními ustanoveními a postupy v oblasti zajišťování kvality.
7. Do procesu přiřazování musí být zapojeni mezinárodní odborníci a referenční zprávy musí obsahovat písemné prohlášení nejméně dvou mezinárodních odborníků ze dvou různých zemí k procesu přiřazování.
8. Příslušný vnitrostátní subjekt nebo subjekty osvědčí přiřazení vnitrostátního rámce nebo systému kvalifikací k evropskému rámci kvalifikací. Příslušné vnitrostátní subjekty vydají jednu ucelenou zprávu, ve které přiřazování vysvětlí a uvedou důkazy, které je podporují, a ve které se budou zabývat každým kritériem zvlášť. Stejnou zprávu lze použít pro autocertifikaci podle rámce kvalifikací pro Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání v souladu s kritérii autocertifikace tohoto rámce.
9. V ideálním případě do tří měsíců od potvrzení referenční zprávy nebo od její aktualizace členské státy a ostatní zúčastněné země přiřazovací zprávu zveřejní a poskytnou příslušné informace pro účely srovnávání v rámci příslušných evropských internetových služeb.
10. Po provedení procesu přiřazování by všechna nová osvědčení, diplomy nebo dodatky o kvalifikacích vydávané příslušnými orgány měly obsahovat jasný odkaz na příslušnou úroveň evropského rámce kvalifikací vyjádřený pomocí vnitrostátního rámce nebo systému kvalifikací.

PŘÍLOHA IV

Zásady zajišťování kvality pro kvalifikace přiřazované k evropskému rámci kvalifikací[2]

U odborného vzdělávání a přípravy, vysokoškolského vzdělávání, neformálního a informálního učení v soukromém sektoru nebo u mezinárodních kvalifikací přiřazených k ERK by měla být zajištěna kvalita, aby se posílila důvěra v jejich kvalitu a úroveň. Zásady zajišťování kvality pro všeobecné vzdělávání na evropské úrovni jsou předmětem probíhajících diskusí spojených s rámcem ET 2020.

Aniž jsou dotčeny vnitrostátní režimy zajišťování kvality uplatňované na vnitrostátní kvalifikace, **zajišťování kvality *kvalifikací* přiřazovaných k evropskému rámci kvalifikací:**

1. se zabývá návrhem kvalifikací, jakož i uplatňováním přístupu na základě výsledků učení;
2. zabývá se procesem certifikace a zajišťuje platné a spolehlivé posouzení podle dohodnutých a transparentních norem opírajících se o výsledky učení;
3. obsahuje mechanismy zpětné vazby a postupy pro soustavné zlepšování;
4. zapojuje všechny příslušné zúčastněné strany ve všech fázích procesu;
5. skládá se z důsledných metod hodnocení zahrnujících sebehodnocení i externí přezkum;
6. je nedílnou součástí vnitřního řízení subjektů, které vydávají kvalifikace přiřazené k ERK, včetně činností zajišťovaných subdodavateli;
7. jeho základem jsou jasné a měřitelné cíle, normy a pokyny;
8. je podporováno odpovídajícími zdroji;
9. zahrnuje systematické a cyklické hodnocení externími subjekty monitorování, a to alespoň na základě zásad uvedených v této příloze pro vnitřní systémy zajišťování kvality související s kvalifikacemi;
10. zahrnuje zveřejňování výsledků svého hodnocení včetně dostupnosti elektronickou cestou na vnitrostátní a evropské úrovni.

Externí subjekty nebo agentury pro monitorování uvedené v zásadě 9 by měly podléhat cyklickému externímu přezkumu ze strany příslušných orgánů. Výsledek tohoto externího přezkumu, mimo oblast vysokoškolského vzdělávání, by měl být veřejně a elektronickou cestou dostupný prostřednictvím evropského registru.

[2] Tyto společné zásady jsou plně slučitelné s evropskými normami a hlavními směry pro zajišťování kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání a s evropským referenčním rámcem pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy.

PŘÍLOHA V

Zásady systémů kreditů souvisejících s evropským rámcem kvalifikací

Jsou-li evropský rámec kvalifikací a vnitrostátní rámce kvalifikací doplněny systémy kreditů, lépe podporují jednotlivce při přecházení i) mezi různými úrovněmi vzdělávání a odborné přípravy; ii) v rámci odvětví vzdělávání a odborné přípravy a mezi nimi; iii) mezi vzděláváním a odbornou přípravou a trhem práce a iv) v rámci zemí a přes jejich hranice. Různé systémy kreditů, úzce propojené se systémy a rámci kvalifikací, by měly spolupracovat, aby podporovaly přechody a usnadňovaly postup ve studiu.

Za tímto účelem by systémy kreditů propojené pomocí přiřazení kvalifikací s ERK měly být v souladu s těmito zásadami:

1. Kreditní systémy by měly být zavedeny s cílem vytvořit flexibilní vzdělávací dráhy ve prospěch jednotlivých studujících.
2. Při návrhu a rozvoji kvalifikací by měly být systematicky používány přístup založený na výsledcích učení a příslušný režim /příslušné režimy kreditů, aby se usnadnil přenos (složek) kvalifikací a postup v učení.
3. Systémy kreditů by měly usnadňovat přenos výsledků a studijní postup studujících přes institucionální a státní hranice.
4. Systémy kreditů se musí opírat o výslovné a transparentní zajišťování kvality.
5. Kredit získaný jednotlivcem by měl být dokumentován dokladem, který vyjadřuje dosažené výsledky učení, jejich úroveň, název příslušné instituce, která kredit udělila, a případně související hodnotu kreditu.
6. Systémy přenosu a akumulace kreditů by měly usilovat o součinnost s režimy pro validaci neformálního a informálního učení a spolupracovat, aby tak usnadnily a podpořily přechody a postup ve studiu.
7. Systémy kreditů by měly být vyvíjeny a zdokonalovány prostřednictvím spolupráce mezi zúčastněnými stranami na vnitrostátní i evropské úrovni.

PŘÍLOHA VI

Orientační prvky jednotného formátu pro elektronické zveřejňování informací o kvalifikacích

ÚDAJ			**Povinný/nepovinný**
Název kvalifikace			Povinný
Předmět*			Povinný
Země/region (kód)			Povinný
Úroveň ERK			Povinný
Popis kvalifikace	buď	znalosti	Povinný
		dovednosti	Povinný
		odpovědnost/samostatnost	Povinný
	nebo	otevřené textové pole, které popisuje, co má studující znát, čemu má rozumět a co má umět	Povinný
Subjekt udělující kvalifikaci**			Povinný
Počet kreditů / teoretická pracovní zátěž potřebný/potřebná pro dosažení výsledků učení			*Nepovinný*
Interní postupy zajišťování kvality			*Nepovinný*
Externí monitorovací subjekt			*Nepovinný*
Další informace o kvalifikaci			*Nepovinný*
Zdroj informací			*Nepovinný*
Odkaz na příslušný dodatek o kvalifikaci			*Nepovinný*
Adresa URL kvalifikace			*Nepovinný*
Jazyk informací (kód)			*Nepovinný*
Požadavky na přijetí			*Nepovinný*
Datum konce platnosti (je-li relevantní)			*Nepovinný*
Způsoby získání kvalifikace			*Nepovinný*
Vztah k povoláním			*Nepovinný*

* Mezinárodní standardní klasifikace vzdělání FoET2013

** Minimální požadované informace o subjektu udělujícím kvalifikaci by měly usnadnit nalezení informací o tomto subjektu. Jednalo by se o název subjektu udělujícího kvalifikaci, případně název skupiny subjektů udělujících kvalifikaci, doplněný o adresu URL nebo kontaktní údaje.